

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 3556/16

לפני: כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העותר: ארגון עמק שווה

נגד

המשיבה: רשות העתיקות

עתירה למתן צו על-תנאי

בשם העותר: עו"ד איתי מק

בשם המשיבה: עו"ד פראס רדואן בדחי

פסק-דין

השופטת א' חיות:

העתירה דנן מכוונת כנגד החלטת המשיבה 1 (להלן: רשות העתיקות או הרשות) להוציא את הספרייה הארכיאולוגית וממצאים נוספים ממוזיאון רוקפלר בירושלים.

1. בשנת 1936 נחנך סמוך לשער הפרחים בעיר העתיקה בירושלים מוזיאון רוקפלר, מבנה בעל אופי ארכיטקטוני ייחודי המהווה בית לאלפי ממצאים ארכיאולוגיים וכן לספרייה ארכיאולוגית הכוללת מעל ל-100,000 כותרים ובהם ספרים עתיקים, פרסומים ארכיאולוגיים ודוחות חפירה. לטענת ארגון עמק שווה, העותר, מאז סופחה ירושלים המזרחית למדינת ישראל בשנת 1967, מדיניות ממשלת ישראל הייתה להקפיא את המצב הקיים במוזיאון עד לפתרון קבע מוסכם, כך שממצאי החפירות נשמרו במקום ולמעשה חל איסור להזיזם. עוד טוען העותר כי בכוונת רשות העתיקות לשנות ממדיניות זו ולהעביר בזמן הקרוב את הספרייה הארכיאולוגית וכן ממצאים ארכיאולוגיים נוספים מהמוזיאון לקריה הלאומית לארכיאולוגיה בירושלים

(להלן: בית הרשות), הנבנית בימים אלו בסמוך למוזיאון ישראל. לגישת העותר אף שמדינת ישראל החילה במזרח ירושלים את הדין הישראלי המתיר לרשות העתיקות לעשות כן, מדובר בשטח כבוש בו חלים דיני התפיסה הלוחמתית הבינלאומיים האוסרים על הוצאת נכסי תרבות מהמוזיאון. עוד טוען העותר כי רשות העתיקות לא סיפקה הסבר הגיוני לשינוי "מדיניות ההקפאה" במוזיאון וכי החלטתה אינה סבירה ואינה מבוססת על תשתית עובדתית ומשפטית מספקת.

2. רשות העתיקות מצידה מבקשת לדחות את העתירה ומציינת כי בשנים האחרונות נבנה בית הרשות שנועד, בין היתר, לשפר את התשתיות הנדרשות להגנה על ממצאים ארכיאולוגיים שנאספו לאורך השנים, ליתן פתרון הולם לספרים השמורים כיום בספרייה הארכיאולוגית במוזיאון רוקפלר ולאפשר לציבור הרחב גישה אליהם. לטענת הרשות, הספרים בספרייה הם רכוש הבלעדי ומכל מקום מרביתם נרכשו בידי אגף העתיקות ורשות העתיקות. עוד נטען כי הספרייה צרה מלהכיל את רבבות הספרים ועל כן החליט הגורם המוסמך – מועצת הרשות והנהלתה – להעביר ספרים אלו למקום ייעודי הכולל תשתיות מתאימות בבית הרשות. אשר לטענות בדבר קיומה של "מדיניות הקפאה" במקום, טוענת רשות העתיקות כי טענות אלו משוללות כל בסיס עובדתי ומשפטי ומכל מקום החלטות על הוצאת ממצאים לצרכי תצוגה ואחרים נעשית על בסיס שיקולים מקצועיים ולאחר בחינה של ועדת תצוגות בהתאם לסמכות המוקנית לה מתוקף חוק רשות העתיקות, התשמ"ט-1989 (להלן: חוק רשות העתיקות). הרשות מציינת כי גם כאשר תעבור למשכנה החדש בבית הרשות אין בכוונתה לפגוע בתצוגת הקבע במוזיאון רוקפלר והיא תיוותר על כנה.

3. דין העתירה להידחות.

סעיף 5 לחוק רשות העתיקות קובע כי הרשות היא הגורם המוסמך לטפל בכל ענייני העתיקות בישראל וכי היא רשאית לעשות לגבי עתיקות ואתרים כל פעולה הנחוצה לשם מילוי תפקידיה ובכלל זה ניהול אוצרות העתיקות של המדינה וכן "ניהול ואחזקה של ספרייה מדעית לארכיאולוגיה ולהיסטוריה של ארץ ישראל ושכנותיה". במסגרת סמכויות אלה הוקנה לרשות העתיקות שיקול דעת רחב אותו הפעילה עת קיבלה משיקולים מקצועיים את החלטה להעביר את הספרייה הארכיאולוגית לבית הרשות הנבנה בימים אלו. העותר העלה טענות כוללניות אך לא הבהיר מדוע לשיטתו נפל פגם בהחלטה זו, בהינתן השיקולים שעמדו בבסיסה. אשר לטענת העותר כי הופרה "מדיניות ההקפאה" הנוהגת לגבי המוזיאון, מדובר בטענה שאינה נתמכת בתשתית עובדתית כלשהי והיא אף נסתרת בטענות העותר עצמו אשר ציין כי בעבר כבר הוציאה

רשות העתיקות מוצגים ממוזיאון רוקפלר, ובהם חלק מהמגילות הגנוזות וכן אוסף מטבעות. אשר לדין החל ולטענות שהעלה העותר בהסתמך על הדין הבינלאומי יצוין כי המשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל חלים בירושלים המזרחית מתוקף חקיקה ראשית וכן מתוקף חוק יסוד: ירושלים בירת ישראל, וכפי שנפסק לא אחת הוראת חוק מפורשת של הכנסת גוברת על הוראות מן המשפט הבינלאומי (ע"א 6982/12 עזבון המנוחה Rachel Aliene Corrie ז"ל נ' מדינת ישראל, משרד הביטחון, פסקה 17 (12.2.2015); בג"ץ 256/01 רבאח נ' בית המשפט לעניינים מקומיים בירושלים, פ"ד נו(2) 930 (2002)). על כן גם אם קיימת התנגשות בין הוראות הדין הבינלאומי ובין הוראות הדין הישראלי הפנימי בהקשר זה – ואיננו קובעים כי כך הדבר – גובר הדין הישראלי הפנימי.

מן הטעמים המפורטים לעיל, העתירה נדחית.

העותר יישא בהוצאות המשיבה ובשכר טרחת עורך דינה בסך 4000 ש"ח.

ניתן היום, י"ג בתמוז התשע"ו (19.7.2016).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת